

A 324/2020. (VII. 1.) Korm. rendeletben foglaltak alapján

Javaslat a

**Jókai Mór Városi Könyvtár könyvkiadói és nyomdai tevékenysége
1987-2020.**

**települési/tájegységi/ágazati
értéktárba történő felvételéhez**

PÁPAI POLGÁRMESTERI HIVATAL KÖZPONTI IRATTÁR	
ÉRKEZETT: 2021 APR 15.	
Ügyszám: A011152-14/2021.	
Melléklet: .....db	Ügyintéző: H.H.

Készítette:

Dr. Hermann István

.....
Pápa, 2021. 04. 06.
(P. H.)

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás)
neve: **Dr. Hermann István**
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: **Dr. Hermann István**
Levelezési cím: **8500 Pápa, Szabó Dezső u. 14.**
Telefonszám: **06 20 9221491**
E-mail cím: hermann@compunet.hu

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése:
A pápai Jókai Mór Városi Könyvtár könyvkiadói és nyomdai tevékenysége 1987-2020.

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:¹

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☒ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	

a szakterületi besorolás indokolása:

A helyi és időnként a nemzeti kultúra részeként megjelenő írott és nyomtatott dokumentumok megjelentetése.

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

- igen
amely nemzetiség:²

X nem

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

Pápai Jókai Mór Városi Könyvtár Helyismereti Gyűjteménye és egyéb részlegei. Magán-személyek és közületek könyvtári gyűjteményeiben.

5. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

X települési tájegységi ágazati

amely értéktár neve: Pápa Városi Értéktár

6. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

¹ Egy szakterületenkénti kategória megjelölése lehetséges.

² Kérjük, jelölje és nevezze meg, amennyiben magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó az érték.

A nyolcvanas évek második felében, a könyvtári szakmában is lábra kapott a „vállalkozási” bevételek finanszírozásba való bevonásának a szorgalmazása. Egymás után nyíltak a kávézó, reggeliző, fagyraltozó, büfé jellegű „kereskedések” a könyvtárakban. (Ezek azok az évek, amikor a közművelődési intézmények másik csoportját heti rendszerességgel előntötték a vásárolók olcsónak hitt, tömegesen kínált, gyenge minőségű termékei.) Pápán ezeket a tevékenységeket nem gondoltuk közvetlenül összeférhetőnek a bibliotékával!

Adódott egy lehetőség nyomdagép és vágógép ingyenes megszerzésére. Az akkori Városi Tanács húszezer forintos támogatásával, valamint egy szövegszerkesztő-rendszer biztosításával, nagyon sok, munkaidőn túli „társadalmi” munkával kezdtük meg a nyomdai munkát 1987 őszén.

Első kiadványaink egyszerű sokszorosítványok voltak, primitívek, csak szerkesztett szöveget tartalmaztak. Folyamatos fejlesztésekkel, saját erőből, és a később Pápa Város Önkormányzata támogatásával a 2000-es évekre megfelelő színvonalú, szinte majdnem minden kívánalmat kielégítő géppark és munkatársi gárda állt rendelkezésünkre.

Az elsődleges célt — plusz bevételek biztosítása — mérsékelten tudtuk teljesíteni. Eleinte nem is nagyon gondoltunk másra.

Időközben feltettük a kérdést: kinek lehetne fontosabb célja az elmúlt negyven-ötven esztendőben megjelentetni nem tudott kötetek és az időközben keletkező helyi irodalom, visszaemlékezések és feldolgozások megjelenésének segítése, ha nem egy helyi könyvtárnak!

Ezzel kezdődött a pápai könyvtár könyvkiadásának története...

A rendszerváltoztatás előtt ez a tevékenység a Kiadói Főigazgatósághoz tartozott. Kizárólag a Főigazgatóság megjelenést megelőző évben kiadott engedélye alapján, ami a kézirat leadásával, bemutatásával nyílt lehetőség „nyomda keresésére, vagyis a megjelentetésre.”

A pápai könyvtárnak három olyan kiadványa volt, amihez még meg kellett szerezni az engedélyt: az első Heitler László pápai művészeti író és festőművész grafikáit tartalmazó város bemutató kötete; a második Andruskó Károlynak a pannonhalmi apátságról készült kisméretű fametszeteit tartalmazta. (Ennek a minikönyvnek a kiadását korábban többször visszautasították, annak ellenére, hogy a szerzőnek legalább 10–15 magyar települést bemutató hasonló kiadványa megjelenhetett a Szépirodalmi Könyvkiadó gondozásában...); a harmadik egy korai várostörténet, Kapossy Lucián által szerkesztett Pápa város egyetemes leírása reprintjének megjelentetése. Mindhárom kötetet még más nyomdák készítették. Megjelentetésük, a Jókai Mór Városi Könyvtár kiadói tevékenységének bemutatkozása, minden várakozást felülmúlóan sikeresnek bizonyult.

Ezek a kiadói és nyomdai tevékenységünk két fontos irányát is meghatározták: a minikönyvek és a helytörténeti kiadványok megjelentetését. Kiderült, hogy Minikönyvgyűjteményünk bővítése ezen a módon is történhet. (Jelenleg országosan is jelentős, több mint 5.000 kötetet tartalmazó gyűjtemény a Jókai Mór Városi Könyvtár Mini-könyvtárában láto-gatható.) Másodszor ráérezünk a helyismereti könyvkiadás helyi társadalmat mozgósító, szervező, összekovácsoló jelentőségére. A nyolcvanas évek vége társadalmi változásokkal

terhes idejében ez is fontos kérdés lett. Hiszen az együvé tartozás érzését, a korábban szunynyadó „pápaiság” érzését tudta erősíteni a város korábbi sikeres történetének megismertetésével. Ráadásul a helyi lapok kiadása is csak elhatározás és pénz kérdése lett...

A Kapossy-kötet lett a *Jókai Reprint* sorozat első kötete, amelyet még 18 további követett. Ezek a kötetek könyvtárak féltett, egykor kispéldányszámban megjelent kincseit tették hozzáférhetővé az érdeklődő, helyi értékeket kereső olvasóközönség számára!

A *Jókai Füzetek* könyvsorozatnak 2020. december 31-ig 95 kötete jelent meg. A sorozat célja a város és tágabb környéke történetének frissen keletkező, vagy esetleg évtizedekre az asztalfiókban tartogatott tudományos, ismeretterjesztő, vagy forráskiadásai megjelentetése lett.

A *Jókai Könyveknek* hét kötetet látott napvilágot. Ebbe a sorozatba olyan írások kerültek bele, amelyek terjedelmileg, vagy tartalmuk miatt nem nagyon fértek a Jókai Füzetek sorozatba.

Új műfajt, új adathordozót jelentett a *Pápai Képeslapok CD megjelentetése*. Városunkról szinte az első fővárosi lapokkal egy időben jelentek meg a (képes)levelezőlapok.

Pápai- és országos közgyűjteményekben, magánszemélyeknél több ezer ilyen lapot lehet találni. A legfontosabb gyűjteményekből közel kétezer darabot beszkeneltünk, digitalizáltunk — (az általános tendenciáitól eltérően a lapok mindkét oldalát, ami a további társadalom-, szokás-, életmód és viselkedéstörténeti kutatások alapja lehet) — majd ezt szerveztük részletesen feltárt adatbázisba és a kultúráért felelős miniszter egyedi támogatásával, az Arcanum Adatbázis Kft segítségével jelentettük meg jól kereshető, helyismereti CD formájában.

Kutatóként, levéltárosként szembesültem a kiadott források elérhetőségének fizikai nehézségeivel. Különösen igaz ez a XIX. század második felében, a XX. század elején kiadott középkori okmánytárakra. Pályázati pénzekből kezdtük el kiadni az okmánytárak nyomtatott, reprint változatait. Azzal a szándékkal és ígérettel, hogy a kötetek értékesítéséből, befolyó összegből digitalizáljuk azokat, és kereshető adatbázisban adjuk közre, CD formájában. (Hol volt akkor még az onlajn elérhetőség és a megfelelő sebességű internet elérés... Így születet összesen 22 reprint kötet. Majd egy CD rom kötet az Arcanummal együttműködve. Második javított kiadása a Jókai Könyvtár 23 darabra növekedett anyagain kívül a Magyar Országos Levéltár által digitalizált Fejér György: Codex diplomaticus-a 40 kötetét is tartalmazva korszerű hozzáférést tett lehetővé ezekhez a forrásokhoz. Az 1990-es évek közepén ez még nem volt általános. Jelenleg a teljes az anyag — jelentősen kibővített formában — az Arcanum honlapján elérhető.

A könyvtár kiadványai között jelentős számban található Veszprém megye, Budapest és egyben az ország története szempontjából is fontos kiadványok, melyek műszaki kivitelüket, tartalmukat tekintve is elérik a legigényesebb kötetek színvonalát. Finanszírozásuk minden esetben pályázati forrásból, vagy nagyobb összegű adományból történt. Az értékesítésükből befolyt összeg a könyvtár felhasználásában maradt. (Ilyenek, pl. Veszprém városi okmány-

tárak, a történeti — Magyarok Nagyasszonya hátoldali képes — zászlókat bemutató kötetek, a Tanácsköztársaság budapesti történései forrás feldolgozásai, stb.)

Úgy gondolom, hogy egy nonprofit érdekeltségű intézmény által fenntartott kiadó és nyomda jól tudta szolgálni a várostörténet minden műfaját. Időnként, legalábbis azt hittük, hogy olyan kiadványokkal is meg tudunk jelenni a magyar könyvpiacra, amelyek nélkülünk valószínűleg nem jelenhettek volna meg. (Csak egy példa: az eredetileg sorozatnak tervezett magyar békeszerződéseket (1000-1526 közötti időből) bemutató kötetünk, amely magyar fordításban egyetemi segédkönyv-sorozatban jelent volna meg, de kéziratban maradt... Megszereztük a szerzőktől a jogot, pénzt nyertük a Felsőoktatási tankönyveket támogató alaptól és 2000-ben megjelent a kötet, amely ma is keresett egyetemi segédkönyv.)

Közel harmincöt esztendőös tevékenységünk szép kísérlet volt. Bebizonyosodott, hogy egy könyvtár könyvkiadói-, nyomdai- és kötészeti tevékenysége révén olyan szolgáltatásokat tud nyújtani a lakosságnak, önkormányzatoknak, vállalkozásoknak, amelyekkel színvonalasabb kulturális és közösségi életet teremt, miközben a működéséhez szükséges anyagi-pénzügyi forrásokat is kiegészítheti.

7. Indokolás az értéktárba történő felvétel mellett:

A pápai Jókai Mór Városi Könyvtár könyvkiadói és nyomdászati tevékenysége 34 éve alatt olyan helyismereti, irodalmi, történelmi és egyéb kulturális értékeket hozott létre, (könyvek, kiadványok, CD romok, adatbázisok) ami a szerzők, az olvasóközönség számára más módon nem lett volna elérhető. (Többnyire más kiadóknál nehezen vagy egyáltalán a megjelentetésre nem számító dokumentumok jöhettek létre.)

8. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források): www.jmVK.papa.hu

9. A nemzeti érték digitális elérhetősége:

A www.jmVK.papa.hu honlapon a Szolgáltatásaink fül alatt, a Nyomdatermékeinkre kattintva, a nyomdatermékeink teljes sorozata év szerint, megjelenési sorrendben megtalálható.

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

Audiovizuális dokumentáció: www.jmVK.papa.hu honlapon a Szolgáltatásaink fül alatt, a Nyomdatermékeinkre kattintva, a nyomdatermékeink teljes sorozata év szerint, megjelenési sorrendben megtalálható. Példaként néhány jellegzetes kiadvány borító oldalát fotó-dokumentumként mellékelem.

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés m) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek:

Hudi József, a Dunántúli Református Egyházkerület Levéltára vezetőjének ajánlása mellékelve

3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

Hozzájárulok a teljes benyújtott anyag és dokumentáció külön engedély nélküli felhasználásához. A beadó lap elején ezt aláírásommal kijelentem.

4. A nem saját készítésű dokumentumok szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata a szabad felhasználásról

Jókai Mór Városi Könyvtár szakmai vezetőjének nyilatkozata a könyvtár nyomdatermékei adatbázis szabad felhasználásáról.

Salamon Nándor

ÍRÁSOK A TÓTH SÁNDOR MŰVÉSZETÉRŐL

KINCSES BAKONYALJA

HELYEK A PÁPAI JÁRÁSBAN,
AMELYEKET ÉRDEMES MEGTEKINTENI

PÁPA, 2018

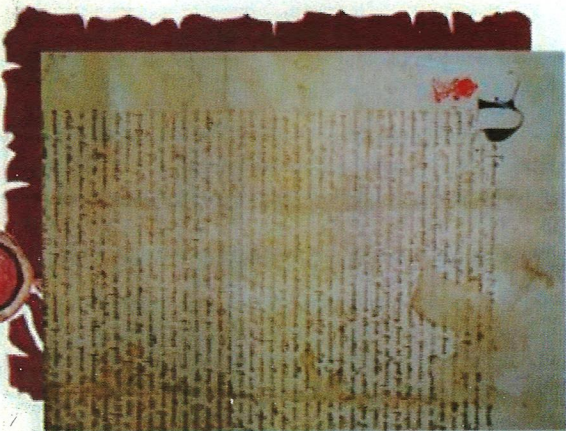

KÖBLÖS JÓZSEF
SÜTTŐ SZILÁRD
SZENDE KATALIN

Békeszerződésük

1000 ~ 1526

Magyar

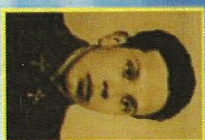
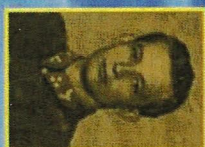
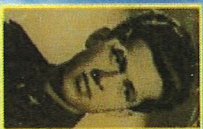
Pápa

2000

HORVÁTH FERENC

Ők is a hazát szolgálták I.

A második világháborút megjárt
pápai katonák történetei

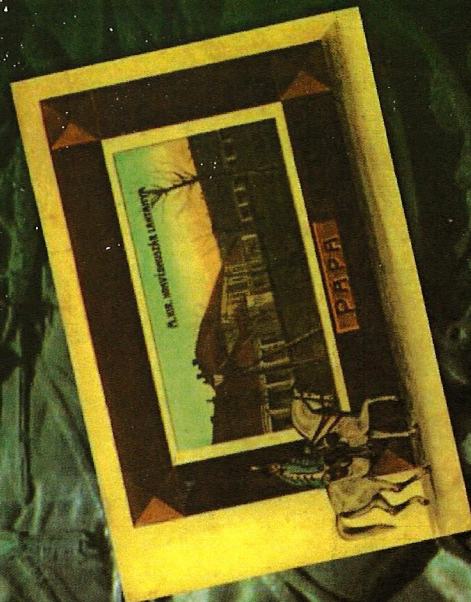

Ürmös Lóránt

PÁPA VÁROSA AZ I. VILÁGHÁBORÚBAN

Tábori postai levelezőlapok, hadifogoly levelezőlapok,
képes levelezőlapok, levezések, katonai belyegzések és
más emlékek

Biró Aurél
Seremetyeff-Papp János

Szűz Mária- ábrázolású zászlók 3.

*Céhes, ipartársulati,
ipartestületi és egyleti
(kulturális, hagyományörző)*

*zászlók
1696–1952*

PÁPAI FOLK-LIMOR VÁROSI KÖNYVTÁR

Salamon Nándor

ÍRÁSOK A TÓTH SÁNDOR
MŰVÉSZETÉRŐL

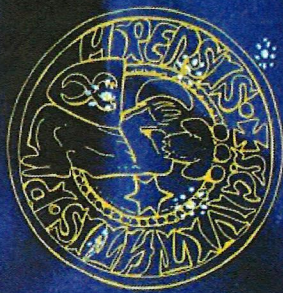

64.

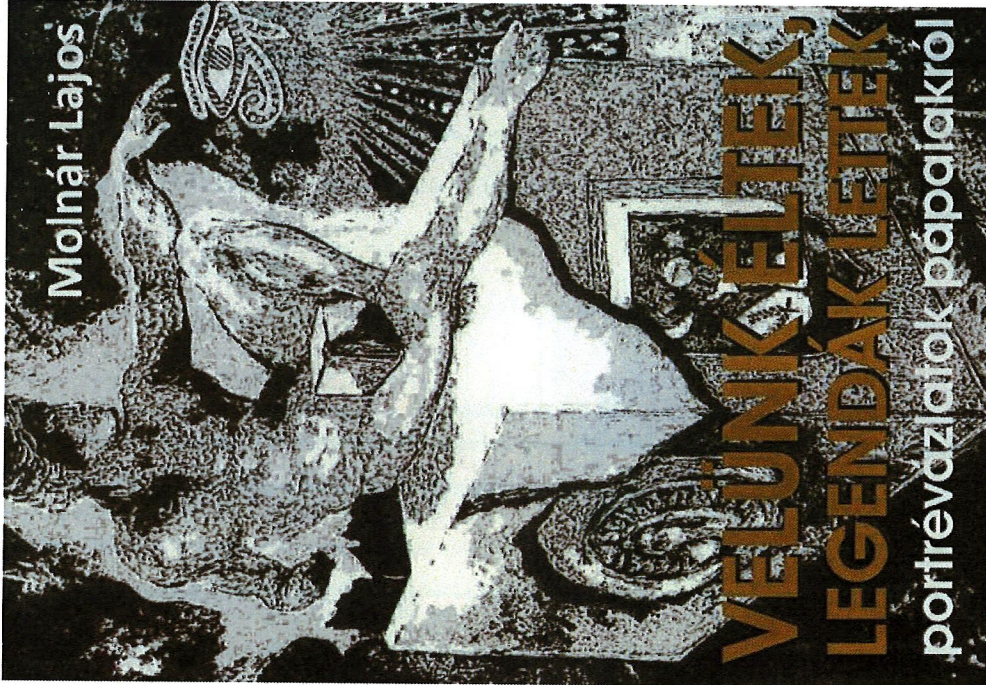
JÓKAI FÜZETEK

PÁPA VÁROS

TELEPÜLÉSI ÉRTÉKTÁRA

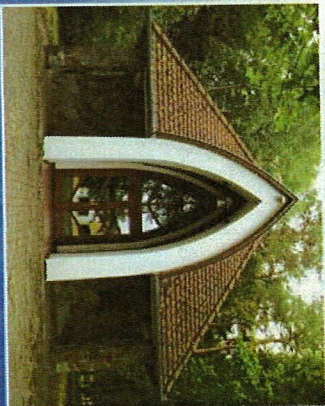

Molnár Lajos

VELUNKÉLTÉK, LEGENDÁK LETTEK

portrévázlatok papaiakról

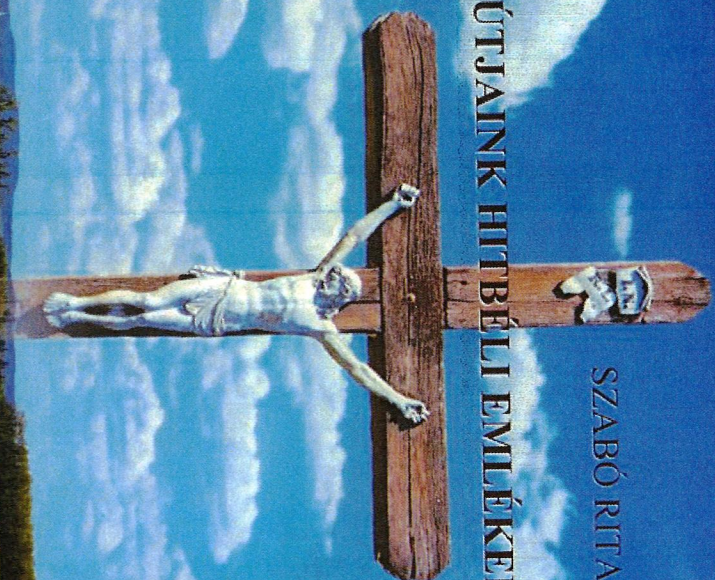

"AZ ÚR CSARNOKAI"

TÖRTÉNELMI EGYHÁZAK TEMPLOMAI
PÁPÁN
ÉS A PÁPAI JÁRÁSBAN

SZABÓ RITA

ÚTJAINK HITBÉLI EMLÉKEI

Keresztek, kálváriák, szentkutak,
képesfák, szentek szobrai
a Pápai járásban

PÁPA, 2019

38/2021. ikt. sz.

III. 2.

Ajánlás

**Dr. Hermann Istvánn: Javaslat a Jókai Mór Városi Könyvtár
könyvkiadói és nyomdai tevékenysége 1987–2020 c. települési
értéktári felterjesztéséhez**

A Jókai Mór Városi Könyvtár 1987 őszén alapította nyomdáját és kezdte meg könyvkiadói tevékenységét, amelyet 2020 év végéig töretlen lendülettel folytatott. Sikeres üzleti tevékenységének hosszú távon kettős haszna volt: kiegészítette költségvetési bevételeit, s ami ennél sokkal fontosabb: kiadványaival, könyvsorozataival (Jókai Füzetek, Jókai Könyvek, Jókai Reprint), történelmi periodikájával (Lapok Pápa történetéből) szolgálta a helytörténelmi kutatás, forráskiadás ügyét, a városban és környéken élő alkotók (költők, írók, képzőművészek) műveinek megjelentetését. A veszprémi okmánytárak kiadásával, a 19. századi középkori okmánytárak reprint kiadásaival országos elismertségre is szert tett.

Kiadói, nyomdai tevékenysége hatásában messze túlmutat a város kulturális horizontján: regionális jelentősége vitathatatlan. Megszűnése pótolhatatlan vesztesége Pápa város kulturális életének, intézményrendszerének.

A Javaslat elfogadását, települési értéktárba való felvételét feltétlenül ajánlom és támogatom.

Pápa, 2021. április 5.

Judi József
Dr. Hudi József
levéltárvezető

NYILATKOZAT

Alulírott, Polovitzerné Antal Mónika a Jókai Mór Városi Könyvtár (8500 Pápa, Fapiac tér 14.) szakmai vezetője, nyilatkozom, hogy a könyvtár honlapján (<http://varosikonyvtar.papa.hu/>) a Szolgáltatásaink / Nyomdatermékeink menüpont alatt az alábbi linken

<http://varosikonyvtar.papa.hu/sites/default/files/202101/Nyomdaterm%C3%A9keink%20%282021Jan21%29.pdf>

a Jókai Mór Városi Könyvtár nyomdatermékeinek teljes sorozata év szerint, megjelenési sorrendben megtalálható.

Pápa, 2021. április 6.

Polovitzerné Antal Mónika

Polovitzerné Antal Mónika
szakmai vezető

Jókai Mór Városi Könyvtár